

Yttrande över remiss om skyddet för samhällsviktig verksamhet

2008-10-10

1 Sammanfattning

Riksbanken tillstyrker förslaget att byggnader och andra anläggningar som används eller är avsedda för Sveriges försörjning med sedlar och mynt kan beslutas som skyddsobjekt och understryker vikten av att det genomförs.

Riksbanken anser att sedeltryckerier i Sverige bör kunna vara skyddsobjekt oavsett om tryckning sker av svenska eller utländska sedlar.

Enligt Riksbankens mening bör det vidare finnas en möjlighet att skapa ett på skyddslagen grundat tillträdesförbud för ett penningtransportfordon och förklara det som skyddsobjekt.

Riksbanken föreslår, för att säkerställa en enhetlig rättstillämpning, att en enda myndighet ska ges uppdraget att besluta om skyddsobjektklassning.

2 Riksbankens synpunkter

I likhet med utredningen anser Riksbanken att kontantförsörjningen förtjänar det skydd som en skyddslagstiftning kan ge oavsett var pengarna hanteras med tanke på att verksamheten hotas av grov, organiserad brottslighet och att störningar i kontantförsörjningen kan leda till allvarliga konsekvenser för samhället. Med hänsyn till den stora betydelsen dessa anläggningar har för landets kontantförsörjning understryker Riksbanken vikten av att förslaget genomförs.

Riksbanken vill påpeka att det är angeläget att sedel- och värdetryckerier kan vara skyddsobjekt oavsett om Riksbanken vid varje tillfälle har avtal med tryckeriet eller ej, eftersom dels en kommande upphandling kan leda till att tryckeriet blir Riksbankens leverantör, dels de värden som hanteras i verksamheten kan vara enorma, oavsett om de tryckta sedlarna är i svensk eller utländsk valuta. Lagtexten bör därför utformas så att ett sådant sedeltryckeri alltid kan vara skyddsobjekt. I dagsläget finns en sådan anläggning i Sverige, Crane AB:s sedeltryckeri i Tumba, som för närvarande levererar sedlar till Riksbanken.

Till skillnad mot utredningen anser Riksbanken att också civila motorfordon som används för penningtransporter bör få status som skyddsobjekt. Det är av största vikt att kontantförsörjningen i hela dess kedja värnas mot grova brottsliga angrepp och att därför transporter av stora värden måste kunna skyddas. Med tanke

■ på de utomordentligt stora risker för grova brottsliga angrepp som finns när det gäller värdetransporter överväger skyddsintresset enligt Riksbankens uppfattning de måttliga och sannolikt sällan förekommande ingreppen i allmänhetens rörelsefrihet. Det bör sakna betydelse om värdetransportfordonet är under färd eller om det stannats tillfälligt. Visserligen kan kanske de befogenheter som följer med en skyddsobjektklassning inte utövas i praktiken under färd, men att ett värdetransportfordon är skyddsobjektklassat medför knappast någon som helst olägenhet för någon. Vad som nu sagts bör även gälla värdetransporter som sker med fartyg, luftfartyg och med spårbunden trafik.

Riksbanken delar utredningens bedömning att det är viktigt att på andra sätt skapa en ökad säkerhet för värdetransporter. Det skulle kunna ske t.ex. genom förspaning, ett ökat bruk av följevagnar, vägväpningar och polis eskort.

Utredningen har föreslagit att de nuvarande beslutsorganen i frågor om skyddsobjekt behålls i allt väsentligt. Riksbanken vill betona vikten av att en enhetlig praxis över länsgränserna vid beslut om t.ex. värdepårens, uppräkningscentralernas och enligt Riksbankens förslag värdetransportfordonens möjlighet att komma i fråga som skyddsobjekt säkerställs. Endast en myndighet bör därför anförtros uppgiften att besluta om skyddsobjekt. Riksbanken föreställer sig att uppdraget kan ges en viss länsstyrelse eller någon central förvaltningsmyndighet.

På direktionens vägnar:

Svante Öberg

Kerstin Alm

I beslutet har deltagit: Stefan Ingves (ordförande), Irma Rosenberg, Lars Nyberg, Svante Öberg och Barbro Wickman-Parak.

Föredragande har varit Per Håkansson.